

چهار ستارهٔ آسمان شرق

می‌توان بی‌آن‌که نامی از نویسندگان چون آنا زگرسی، برتولت برشت، کریستا ولف و اووه یونسون به میان آورد به مسئلهٔ ادبیات آلمان شرقی پرداخت. زیرا هر یک از این چهار نویسنده، موضعی خاص در قبال ادبیات وابسته به سیاست داشتند.

آنا زگرسی که در سال ۱۶۰۰ در شهر هاینس به دنیا آمده بود، پس از تحصیل در رشته‌های تاریخ، فرهنگ هنر و فلسفه در سال ۱۹۲۶ نویسندگی را آغاز کرد. او از جمله نویسندگانی بود که پس از روی کار آمدن هینتلر و به قدرت رسیدن نازی‌ها تن به تبعید خودخواسته داد و ابتدا به فرانسه و سپس به مکزیک مهاجرت کرد. آنا زگرسی پس از جنگ به آلمان شرقی بازگشت. او با رمان‌های خود همچون معصومین سلیمه (که به مقاومت و استواری زندانیان یکی از بازداشتگاه‌ها می‌پردازد)، ترفیخته (پیشامدهایی که برای یک فراری حین گریز از مرز رخ می‌دهد)، صردها جوان می‌مانند (که نشان می‌دهد با مرگ فرلدا به سبب عقاید سیاسی‌شان ایده و طرز فکرشان از میان نمی‌رود) تا پایان عمر خود در ۱۹۸۳ به دفاع از سوسیالیسم و مبارزه با امپریالیسم پرداخت.

Anna
Seghers
آنا زگرسی

برتولت برشت که به حق یکی از جاودگان هنر تئاتر و نمایشنامه‌نویسی است در سال ۱۸۹۸ در آوگس‌بورگ به دنیا آمد. در ۱۹۳۳ ابتدا به آتریش رفت و پس از آن با سفرهای متعدد به دتمارک، سوئد، شوروی، در نهایت آمریکا را برای زندگی برگزید. او در مسکو به همراه فوئست واکنر و بردل روزنامهٔ هورت و منتشر کرد و با نمایشنامهٔ تروس و تکیت رایش سوم، موقعیت هولناک آن زمان آلمان را توصیف می‌کند. برشت در نمایشنامهٔ گلابه موقعیت بسیاری از دانشمندان آلمانی در زمان هینتلر را به وضوح گلابه تشبیه کرده است. بعد از جنگ برشت به برلین شرقی بازگشت و در ۱۹۵۶ درگذشت. در تئاتر دیستاتی با دیالکتیکی که برشت بنیان‌گذار آن بود اصل بز پیچیده‌سازی در نمایش است. تماشاگر با قهرمان همدان‌پنداری نمی‌کند و حتی خود بازیگر نیز چهره‌ای دوگانه دارد. تماشای که در این نمایشنامه به کار رفته نیز همچون موسیقی آن در خدمت به کار تماشای ذهن تماشاگر و آموزش به اوست. نمایشنامه‌های آموزشی برشت تلاشی بکجاره و یگانه بود تا افکار فلسفی سیاسی مارکسیستی را درون نمایشنامه‌ها به‌عنوان عناصر زیبایی‌شناسانه و نمایشی به کار گیرد.

Bertoldt
Brecht
برتولت برشت

کریستا ولف در هیدلبرگ مارس ۱۹۲۹ در لاندزبرگ واقع در کنار رودخانهٔ وارته (در ایالت کنونی) به دنیا آمد و در ۱۹۴۵ به همراه خانواده به مکلن برگ ریخت و در آن جا ساکن شد. او در سال ۱۹۴۹ مدرک دیپلم خود را در یادفرتکن هاوزن به دست آورد. همچنین به عضویت SED (حزب سوسیالیستی آلمان) درآمد. وی با کتاب فوول مسکو (که به سرنوشت انسان‌ها در سایهٔ تارشات سیاسی می‌پردازد) قدم به عرصهٔ نویسندگی نهاد. و پس از آن با رمان آسمان تقسیم‌شده به مقابله با رمان محمدرسانی دربارهٔ یاکوبه اثر اووه یونسون پرداخت که این کتاب جایزهٔ هاینریش مان را نصیب وی کرد. او در سال ۱۹۶۶ علیه حکم ترک تابعیت دولتی پیرمان اعتراض کرد و با کتاب چه می‌ماند زندگی خود را زیر نظر لشتازی (پایس مخفی آلمان شرقی) به تصویر می‌کشد. این کتاب در سال ۱۹۷۹ نوشته شد اما انتشار آن تا سال ۱۹۹۰ میسر نشد. صدها آخرین رمان ولف تا به امروز است. وی هنوز در برلین به سر می‌برد.

Christa
Wolf
کریستا ولف

اووه یونسون در ۱۹۲۴ در کلمین متولد شد. او به تحصیل در رشتهٔ زبان آلمانی در دانشگاه روستوک پرداخت اما به‌خاطر رفتار انتقادی در برابر اقدامات سیاسی، پس از کسب دانشنامهٔ لیسانس به خدمت دولت پذیرفته نشد و اجازهٔ اخذ دکترا نیز به او ندادند. نخستین رمان او به نام هاینگریه، باندیره به دلایل ایثنولوژیکی از سوی ناشران آلمان شرقی رد شد و یونسون پس از انتشار رمان محمدرسانی دربارهٔ یاکوبه در آلمان فدرال به برلین غربی رفت و پس از سفر به نیویورک روم، برلین، در نهایت ساکن انگلستان شد و تا پایان عمر خود در فوریه ۱۹۸۴ در شرنس آن‌سی زندگی کرد. و موضوع مورد علاقهٔ یونسون شرح سیاسی و اخلاقی فرلاد جامعه‌ای است که در آن زندگی می‌کند. او از زبان یاکوبه در رمان خود می‌گوید، در غرب یگانگی و در شرق احساس بودن در وطن را ندارد. او در سایر آثارش چون «کتاب سوم دربارهٔ آخویم» «دو دیدگاه» و شرح مختصر یک بدبختی، نیز به بررسی انتقادی جامعه خود می‌پردازد.

Uwe
Johnson
اووه یونسون